

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
СОВЕТЫ**

чакырылыш

423740, Актаныш авылы, Ленин пр.,
17нче йорт. Тел. 3-44-44, факс 3-44-38.

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
СОВЕТ АКТАНЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА**

СОЗЫВА

423740, село Актаныш, пр. Ленина,
дом 17. Тел./ факс 3-44-44, факс 3-44-38.

КАРАР
12 май 2022 ел

РЕШЕНИЕ
№18-06

**Муниципаль норматив хокукый актлар проектларының жайга салу
йогынтысын бәяләүне уздыру тәртибе турындагы нигезләмәне раслау
һәм эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыру
мәсьәләләренә кагылышлы муниципаль норматив хокукый
актларга экспертиза ясау турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә һәм эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыру мәсьәләләренә кагылышлы карарларны эзерләү һәм кабул итү өлешендә муниципаль идарә процессларының нәтижәләлеген арттыру һәм аларны камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Советы

КАРАР БИРӨ:

1. Муниципаль норматив хокукый актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру һәм эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыру мәсьәләләренә (алга таба - Нигезләмәгә) кагылышлы муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза ясау тәртибе турындагы нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының Башкарма комитетын, эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген субъектлары өчен яңа бурычлар билгели торган яисә муниципаль норматив хокукый актларда элек каралган бурычларны үзгәртә торган муниципаль хокукый актларның жайга салу йогынтысын бәяләү һәм эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген башкару мәсьәләләренә кагылышлы муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза ясау өлкәсендә вәкаләтле орган итеп билгеләргә.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан вакыттан үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Актаныш муниципаль районы Советының икътисад, эшқуарлык, бюджет, салымнар һәм финанс буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Актаныш муниципаль районы
Совет рәисе

Э.Н.Фаттахов

**Эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыру мәсьәләләренә
кагылышлы муниципаль норматив хокукый актлар проектларының жайга салу
йогынтысын бәяләүне уздыру һәм муниципаль норматив хокукый актларга
экспертиза ясау тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1 Әлеге нигезләмә муниципаль норматив хокукый актлар проектларының (алга таба - актлар проектлары) жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру һәм муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза ясау тәртибен билгели, мөнәсәбәтләрне жайга салуның максатчанлыгын һәм нәтижелелеген арттыру, эшкуарлык эшчәнлеге субъектларына ярдәм күрсәтү кагыйдәләрен һәм тәртибен билгели.

1.2. Жайга салу йогынтысын бәяләү һәм экспертиза түбәндәге нигезләмәләрнең гамәлдәге норматив хокукый актларын ачыклау максатларында уздырыла:

- эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеге субъектлары өчен артык вазыйфалар, тыюлар һәм чикләүләр кертә яки аларны кертүгә ярдәм итә;

- эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеге субъектларының, муниципаль берәмлек бюджетының нигезләнмәгән чыгымнары барлыкка килүгә ярдәм итә;

- Конкуренцияне чикләүгә нигезсез ярдәм итәләр.

1.3. Муниципаль норматив хокукый акт проекты жирле үзидарә органнары һәм аларның структур бүлекчәләре, Актаныш муниципаль районы муниципаль учреждениеләре тарафыннан эзерләнә, аның эшчәнлеге өлкәсенә акт проекты (алга таба - профильле бүлекчәләр) керә.

1.4. Жайга салу йогынтысын бәяләү өлкәсендә вәкаләтле орган актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне үткөрүне һәм норматив хокукый актларга экспертиза ясауны норматив һәм методик яктан тәэмин итә.

1.5. Эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыру мәсьәләләренә кагылышлы актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү һәм норматив хокукый актларга экспертиза, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - 131-ФЗ номерлы Федераль закон), «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 27 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларына экспертиза ясау тәртибе турында» 2014 елның 07 мартындагы 14-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2012 елның 31 декабрдәге 1182 номерлы карары, «Татарстан Республикасында гамәлдәге норматив хокукый актларның һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә башкарма органнары тарафыннан чыгарыла торган норматив хокукый актларының гамәлдәге жайга салу йогынтысын бәяләү һәм раслау турында» әлеге нигезләмә һәм башка норматив хокукый актлар белән билгеләнгән.

1.6. Жайга салу йогынтысын бәяләүгә эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеге субъектлары өчен муниципаль норматив хокукый актларда каралган вазыйфаларны билгели торган яңа яисә үзгәртә торган норматив хокукый актлар проектлары, жирле салымнары һәм җыямнары билгели, үзгәртә, юкка чыгара торган вәкиллекле органнарының норматив хокукый актлары проектларыннан, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган вәкиллекле органнарының норматив хокукый актлары һәм норматив хокукый актлар проектларыннан тыш, эшкуарлык һәм инвестиция

эшчәнлеге субъектлары өчен элек каралган вазыйфаларны билгели торган яңа яисә үзгәртә торган норматив хокукий актлар проектлары, гадәттән тыш хәлләр режимнары гамәлдә булган чорда табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерү максатларында эшләнгән.

1.7. Дәүләт серен тәшкит итүче белешмәләр, конфиденциаль характердагы белешмәләр булган яисә муниципаль норматив хокукий актларга үзгәрешләр кертүгә юнәлдерелгән муниципаль актлар проектларының жайга салу йогынтысын бәяләү мондый норматив хокукий актларны федераль һәм региональ законнарда туры китерү максатларында, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне, кризислы хәлләрне булдырмау һәм террорчылык актларын кисәтү, һәм (яисә) аларның нәтижәләрен бетерү максатларында эшләнгән, бәяләү үткәрелми.

1.8. Акт проектларының жайга салу йогынтысын бәяләүне бастырып чыгару һәм норматив хокукий актларга экспертиза ясау өчен рәсми сайт, Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы сайты (алга таба - рәсми сайт) тора.

2. Жайга салу йогынтысын бәяләүне үткөрү

2.1. Акт проекты эшләү турында карар кабул ителгән очракта, профильле бүлекчәләр түбәндәге гамәлләрне гамәлгә ашыралар:

- норматив хокукий акты кабул итүне таләп итә торган проблемаларны билгелиләр;

- хокукий жайга салуны кертүнең максатын билгелиләр;

- ачылган проблемаларны хәл итүнең мөмкин булган барлык вариантларын ачыкыйлар һәм тасвирыйлар, моңа яңа хокукий жайга салуны кертмичә куелган максатларга ирешергә мөмкинлек бирәчәк вариантлар да керә;

- проблемаларны хәл итүнең тәкъдим ителгән вариантларын, чыгымнары һәм табышны да кертәп, китерәчәк нәтижәләрен ачыкыйлар һәм бәялиләр, шулай ук тәкъдим ителгән вариантларның һәрберсен практикада гамәлгә ашырганда нәтижәлелекне бәялиләр.

2.2. Акт проектына аңлатма язуы теркәлә, ул үз эченә түбәндәге белешмәләренә ала:

1) муниципаль жайга салу, аның сәбәпләре, динамикасы һәм вакытында проблеманың үсеш фаразын хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманы тасвирлау.;

2) хәзерге вакытта муниципаль жайга салу гамәлгә ашырыла торган норматив хокукий актлар яисә аларның аерым нигезләмәләре;

3) проблеманы бетерү (тискәре йогынтыны минимальләштерү) вариантлары, шул исәптән хокук куллану практикасын камилләштерү юлы белән, шулай ук норматив хокукий актларны эшләү, үзгәртү яисә бетерү вариантлары;

4) муниципаль жайга салу максатлары;

5) муниципаль жайга салуга юнәлдерелгән эшқуарлык, инвестиция эшчәнлеге субъектлары төркеменә характеристика;

6) жирле үзидарә органнарының яңа функцияләре, вәкаләтләре, бурычлары һәм хокуклары яисә аларны үзгәртү турында белешмәләр, шулай ук аларны гамәлгә ашыру тәртибе;

7) билгеләнгән бурычларны үтәү яисә чикләүләренә үтәү зарурлыгына яисә мондый вазыйфаларның яисә чикләүләренә эчтәлеген үзгәртүгә бәйле муниципаль бюджет, эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеге субъектлары чыгымнарын бәяләү;

8) муниципаль жайга салу максатларына ирешүне мониторинглау индикаторлары (күрсәткечләре), ачылган проблеманың торышын, әлеге индикаторларның жайга салу өлкәсәндәге проблемаларны анализлау вакытына күрсәткечләренә һәм индикаторлар күрсәткечләре хақындагы күрсәткечләр чыганагының күрсәткечләрен чагылдыра;

9) акт проектының файда һәм чыгымнары тасвирламасы: социаль төркемнәр, икътисадый секторлар, йогынты ясаычак территорияләр; көтелгән тискәре һәм уңай йогынты;

10) норматив хокукий акт кабул итүгә бэйле хәвеф-хәтәрләрне һәм чыгымнарны бәяләү;

11) норматив хокукий акт кабул итүгә бэйле көтелгән нәтижәләр, чикләүләр;

12) акт проекты үз көченә керүнең фаразлана торган датасын;

13) жайга салу максатына ирешүнең сайланган ысулының нәтижәлелеген тикшереп тору ысулларын тасвирлау;

14) оештыру-техник, методологик, мәгълүмати һәм башка чараларны жайга салуның белдерелгән максатларына ирешү өчен кирәкле чаралар;

15) хәбәрнамәне урнаштыру турында белешмәләр, мондый урнашуга бэйле рәвештә тәкъдимнәр бирү сроклары;

16) профильле бүлекчә фикеренчә, тәкъдим ителә торган жайга салуның нигезлелеген бәяләргә мөмкинлек бирә торган башка белешмәләр.

2.3. Акт проекты бәяләүне уздыру кысаларында эшқуарлык һәм башка эшчәнлек субъектларының фикерен исәпкә алу максатларында профиль бүлекчә тарафыннан гавами консультацияләр уздырыла.

2.4. Халык алдында консультацияләр уздыру өчен профильле бүлекчә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында халык арасында консультацияләр уздыру турында хәбәр урнаштыра, аңа карата бәяләү уздырыла торган акт проекты, шулай ук гавами консультацияләр барышында тикшерелә торган акт проекты буенча сораулар исемлеге бирелә. Хәбәрнамәдә гавами консультацияләр уздыру срогы, шулай ук гавами консультацияләрдә катнашучылар тарафыннан гавами консультацияләр барышында фикер алыша торган мәсьәләләр буенча үз фикерләрен жиберү ысулы күрсәтелә.

2.5. Халык алдындагы консультацияләр нәтижәләре белешмә рәвешендә ачык консультацияләр тәмамланганнан соң биш эш көне эчендә профильле бүлекчә тарафыннан рәсмиләштерелә.

2.6. Халык арасында консультацияләр уздыру срогы кимендә 10 календарь көн тәшкил итә.

2.7. Актның эшләп бетерелгән проекты, аныклау запискасы, акт проектының конкуренция торышына йогынтысын анализлау һәм гавами консультацияләр нәтижәләре буенча белешмә гавами консультацияләр тәмамланганнан соң, биш эш көне эчендә бәяләү турында бәяләмә әзерләү өчен вәкаләтле органга жиберелә.

2.8. Вәкаләтле орган 10 эш көне дәвамында кушып бирелгән документлар белән акт проекты карый, аны бәяләү нәтижәләре буенча бәяләмә әзерли һәм аны өч эш көне эчендә профильле бүлекчәгә жиберә.

2.9. Акт проекты бәяләгәндә вәкаләтле орган профильле бүлекчәдән акт проекты бәяләүне уздыру өчен кирәкле бөтен мәгълүматны соратып ала.

2.10. Акт проекты бәяләү нәтижәләре буенча вәкаләтле орган тарафыннан төзелә торган бәяләмәдә әлегә Нигезләмәнең 1.2 пунктында күрсәтелгән нигезләмәләр актының проектта булу яисә булмавы турында нәтижә ясала.

2.11. Бәяләү нәтижәләре буенча профильле бүлекчә вәкаләтле орган кисәтүләрен бетерергә тиеш.

2.12. Әгәр вәкаләтле органның бәяләмәдә китерелгән нәтижәләре профильле бүлекчә расланмаган дип санаса, килештерелгән позициягә ирешү максатларында вәкаләтле орган белән килештерү процедуралары үткәрелә. Килештерелгән позициягә ирешмәгән очракта, профильле бүлекчә тарафыннан беркетмә рәсмиләштерелә, ул профильле бүлекчә житәкчесе (яисә аның урынбасары) һәм вәкаләтле орган житәкчесе (яисә аның урынбасары) тарафыннан имзалана.

Алга таба акт проекты кабул итү процедурасын гамәлгә ашырганда, проект материалларына мәжбүри рәвештә килештерү процедуралары нәтижәләре буенча рәсмиләштерелгән беркетмә теркәлә.

Акт проекты әзерләүдән баш тарту яисә аны эшләп бетерү турында карар кабул ителгән очракта, профильле бүлекчә, жайга салу йогынтысын бәяләү турында бәяләмә алган көннән алып 15 календарь көннән дә соңга калмыйча, акт проекты буенча тәкъдимнәр жыелмасын рәсми сайтта тиешле мәгълүматны урнаштыра.

Әлегә нигезләмәнең 1.2 пунктында күрсәтелгән нигезләмәләр акты проектында ачкыланмаган очракта, профильле бүлекчә акт проектының йомгаклау редакциясен әзерли, шулай ук акт проекты буенча үзе алган тәкъдимнәрне исәпкә алу яисә кире кагу

сәбәпләре турындагы мәгълүматны акт проекты буенча гавами консультацияләрдә катнашучылардан кәргән тәкъдимнәрне исәпкә алу яисә кире кагу сәбәпләрен исәпкә алу хакында мәгълүмат акт проекты буенча тәкъдимнәр җыелмасын алган көннән соң 15 календарь көннән дә соңга калмыйча әзерли.

3. Норматив хокукий актларга экспертиза үткәру

3.1. Норматив хокукий актлар экспертизасы (алга таба - экспертиза) вәкаләтле орган тарафыннан норматив хокукий актларга экспертиза уздыруның еллык планнары нигезендә үткәрелә.

3.2. Норматив хокукий актка экспертиза уздыру өчен нигез булып эшкуарлык, инвестиция эшчәнлегә өлкәсендәге иҗтимагый оешмалардан, кулланучылар берләшмәләреннән, җирле үзидарә органнарыннан, үз-үзен җайга сала торган оешмалардан тәкъдимнәр тора, вәкаләтле орган тарафыннан эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлегә өлкәсендәге проблемалар булуын мөстәкыйль ачыклау, шул исәптән:

- 1) муниципаль норматив хокукий актлар мониторингы;
- 2) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый хәлен мониторинглау;
- 3) эшкуарлык, инвестиция эшчәнлегенең билгеле бер өлкәсендә проблемалар

барлыгын дәлилләүче гражданның һәм оешмаларның җирле үзидарә органнарына берничә тапкыр мөрәжәгать итүе.

3.3. Дәүләт серен тәшкит иткән белешмәләр яисә конфиденциаль характердагы белешмәләр булган, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне, кризис хәлләрен һәм террорчылык актларын кисәтүне булдырмау, аларның нәтижәләрен бетерү максатларында эшләнгән норматив хокукий актлар экспертизасы үткәреelmi.

3.4. Норматив хокукий актларга экспертиза үткәру этапнары түбәндәгеләр:

- 1) норматив хокукий актларга экспертиза уздыру планын формалаштыру;
- 2) муниципаль норматив хокукий актларга экспертиза нәтижәләре турында бәяләмәләр проектларын әзерләү;
- 3) норматив хокукий актларга экспертиза нәтижәләре турында бәяләмәләр проектнары буенча гавами консультацияләр уздыру;
- 4) норматив хокукий актларга экспертиза нәтижәләре турында бәяләмәләр әзерләү.

3.5. Норматив хокукий актларга экспертиза уздыру планында түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) муниципаль норматив хокукий акт исеме һәм реквизитнары;
- 2) норматив хокукий актны эшләүне гамәлгә ашыручы бүлекчә исеме;
- 3) норматив хокукий актка, шул исәптән гавами консультацияләргә экспертиза уздыру срогы.

3.6. Вәкаләтле орган бу ел тәмамланганчы, дүрт айдан да соңга калмыйча, муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында план тәзү максатларында тәкъдимнәр җыю турында хәбәр урнаштыра.

3.7. Тәкъдимнәрне җыю вакыты хәбәрнамә урнаштырылган вакыттан алып 30 һәм 45 календарь көннән дә ким булмаган вакытны тәшкит итә.

3.8. вәкаләтле орган тәкъдимнәрне җыю срогы тәмамланган көннән алып биш эш көненнән дә соңга калмыйча план тәзи һәм раслый. План муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында аны раслаган көннән алып ике эш көне эчендә урнаштырылырга тиеш.

3.9. Норматив хокукий актларга экспертиза нәтижәләре турында бәяләмәдә түбәндәге белешмәләр бар:

- 1) муниципаль норматив хокукий актның төп реквизитнары;
- 2) норматив хокукий акт кабул иткән һәм (яисә) компетенциясенә һәм вәкаләтләренә җәмәгать мөнәсәбәтләренең тикшерелә торган даирәсе керә торган орган исеме;
- 3) муниципаль акт проектының җайга салу йогынтысын бәяләүне уздыру нәтижәләре турында күрсәткечләр (ул үткәреlgән очракта);

- 4) муниципаль норматив хокукый актны һәм аның аерым нигезләмәләрен карый торган гамәл вакыты;
- 5) мәнфәгатьләре муниципаль норматив хокукый актта билгеләнгән жайга салуга кагылган затлар даирәсе (алга таба - жайга салу);
- 6) проблемаларны хәл итү дәрәжәсен һәм аның белән бәйләү жайга салу исәбенә тискәре эффектларны бәяләү;
- 7) әлеге муниципаль норматив хокукый актны гамәлгә ашырудан чыгымнарны һәм керемнәрне бәяләү;
- 8) жайга салуның факттагы уңай һәм тискәре нәтижеләрен бәяләү;
- 9) белдерелгән максатларга һәм жайга салу күрсәткечләренә ирешүнең нәтижеләлеген бәяләү;
- 10) муниципаль норматив хокукый актта эшкуарлык, инвестиция һәм (яисә) башка эшчәнлек алып баруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезләмәләр булу турында белешмәләр;
- 11) эшкуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезләмәләренә бетерү ысуллары һәм гамәлдәге жайга салуның нәтижеләлеген арттыру турындагы тәкъдимнәр;
- 12) жайга салуның факттагы йогынтысын бәяләргә мөмкинлек бирә торган башка белешмәләр.

3.10. Муниципаль норматив хокукый актка экспертиза нәтижеләре турында бәяләмә проекты профильле бүлекчә тарафыннан эзерләнәп куела һәм вәкаләтле органга жиберелә.

3.11. Муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза нәтижеләре турында бәяләмә проекты вәкаләтле орган тарафыннан гавами консультацияләргә чыгарыла. Муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза нәтижеләре турында бәяләмәләр проектлары буенча гавами консультацияләр уздыру өчен вәкаләтле орган муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында аларны үткөрү турында хәбәрнамә, экспертиза үткөрелә торган норматив хокукый акт, муниципаль норматив хокукый актка экспертиза нәтижеләре турында бәяләмә проекты урнаштыра.

3.12. Хәбәрнамәдә гавами консультацияләр уздыру срогы һәм ачык консультацияләрдә катнашучыларның үз фикерләрен юллау ысулы булырга тиеш.

3.13. Муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза нәтижеләре турында бәяләмәләр проектлары буенча гавами консультацияләр уздыру срогы кимендә 10 һәм 30дан артык булмаган календарь көн тәшкил итә.

3.14. Биш эш көне эчендә гавами консультацияләр уздыру нәтижеләре буенча белешмәләр эзерләнә, ул муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза нәтижеләре турында бәяләмә эзерләү өчен нигез булып тора.

3.15. Норматив хокукый актка экспертиза нәтижеләре турында бәяләмә имзаланган көннән соң ике эш көне дәвамында вәкаләтле орган тарафыннан профильле бүлекчәгә жиберелә. Экспертиза нәтижеләре буенча вәкаләтле орган жирле үзидарә органнарына муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү буенча тәкъдимнәр жиберә.

3.16. Муниципаль норматив хокукый актларга экспертиза нәтижеләре турындагы бәяләмә аларга үзгәрешләр кертү яисә аларны гамәлдән чыгару өчен нигез булып тора.